

Bawula-langwa jurra eningadinuba-wiya ni-larrkamurra Dimidi-wa

1 Ngayuwa ningena Bawula ning-
arrikarrenama enena ayakwa nungkuwa-
wa, Dimidi. Aburnaja wunalakina-kiya
Neningikarrawara akwa Jesus Christ
nenu-wekbalyinuma ngayuwa ningibina
ningenikilarrkilarrka Jesus Christ-langwa.
Bu-makama ngayuwa ningeniki-yarrkbaliji-
yada ayakwa Jesus-langwa warnumamalyu-
wa ababurnu-wa angalya. Neningikarraware-
ka nakina ngarren-enibikama ngakwurruwa
akwa nakina-bina Jesus Christ akenuwurraku-
warakinama ngakwurruwa Neningikarrawara-
langwu-wa angalya abalkaya. ² Nungkwaja
wuburre-ka nganyangwa ningkenikuwarrka
ningkakina, mena ngayuwa ningeningadinuba-
wiya yirra-maka-mubaba ayakwa Jesus Christ-
langwa-langwa nungkuwa-wa. Kemberra
arakba nungkuwa ningku-werrikambilyama
ningkakina enuwa-manja aduwaba.

Nganja ningarra-ngayindenama wunalakina
Nungwanyungwa Neningikarrawara akwa
Jesus Christ ngakwurra-langwa Nubungkawa
kenu-marngkirradinama nungkuwa-
manja wunalakina akwa ngawa ken-
errukwulinama nungkuwa akwa ngawa

kabumini-lyurkwakinama nungkwa-langwa
yukwudukwuda.

Ayarrkikalya-langwa ayakwa

³ Ningi-likenu-manja lukwakwa ngayuwa engembu-wa Mejideniya, yirra-rringkama nungkuwa yakwujina Ebijija-manja akwa ningi-yamama ngayuwa nungkuwa-wa, “Ambilya yelakwa ngawa Ebijija-manja,” ningi-yamama. Yirr-angkijiranguma ngayuwa nungkuwa-manja, kembirra yakwujina ngawa ningk-ambilyuma ningkakina. Yirra-ngayindenama-ka yakwujina ngawa k-ambilyama nungkuwa, mena-baba wurrukwalu wurruminakina angalya warnumamalya narr-akakirumakina-mubaba ayarrkikalya ayakwa wurrukwalu-manja warnumamalya. Awurrariye-ka akina. Kembirra ka-makina ningkakina amurndakenena ayakwa nganyangwa aburruwa-wa. “Nara akakirumakama ayarrkikalya ayakwa warnumamalya-manja,” ki-yamina ningkakina. “Nare-ka e-yamama, ⁴ akwa nare-ka engkirrikuma eningawurrumalyu-wa alawudawarra akwa a-lyangmurukwajuma warningarakburakba-kiya-manja warnimikirra warnumamalya-langwa-manja. Yik-engkingirrikaja-manja ngawa amurndakaku-wa, kembirra yiki-bibeyinama kirrakina. Ngalaja amukwi-yadaku ayakwa nara a-mamurikajuma ngakwurruwa-manja kajungwa ak-eningmidini-yada amurndakibina Neningikarrawara akeni-ngayindenama nakina ngarniki-yami-yada. Umba aku-werrikambilya-manja enuwa-wa, kembirra ngarningma

ngarna amurndakibina Neningikarrawara akeni-ngayindenama nakina ngarniki-yami-yada ngakwurruwa,” ki-yamina nungkuwa wurrumurndakibina-manja warnumamalya.

⁵ Ki-yengbinama ningkakina amurndakakina ayakwa kajungwa ka-lyelyingmajeyini-yada wurruminakina angalya warnumamalya. Karruma-wilyakina-manja meningaba mangma mamungkwur•da, akwa ke-yamina-manja amurndakibina kuw-eningmidinama wurrakina eningaba akina, akwa ka-werrikambilya-manja Neningikarrawaru-wa, kembirra akwulyelyingma amamalya karru-wilyakinama wurrakina.

⁶ Akena wurrukwal-ka wurruminakina angalya warnumamalya nara arakba e-yamama amukwiyadakina aduwaba, umba narri-yarrkiyarrkingirrajuwama enubuwakidamurra ayakwa. Wurrakina wuburra ne-yaminama wurribina warnumamalya namarrawarnama akwa narri-larrkuwabijinama.

⁷ Narra-ngayindenama wurrakina warnikeningmika Neningikarrawara-langwa ayakwa eningarumuruma wurrukwalu-wa warnumamalya, akena nare-ka wurrakina amumiringkama ebina ayakwa ne-yengbinama. Ayarrkumarngba ayakwa aburra-langwa wuburra aringkawa-langwa warnumamalya, akena wurrikikamarre-ka wurrakina.

⁸ Ngakwurraja ngarna ngarningma Neningikarrawara-langwa ayakwa eningarumuruma eningaba akina aki-yarrkuwarakina-mulangwa akina ambaka-langwa ngakwurruwa.

⁹ Ngarningma ngarna amurndakakina ayakwa eningarumuruma na-ngekburakajungwunuma nara warninginingaba-langwa warnumamalya umba wurruwurrariya-langwa wulkwa warnumamalya. Na-ngekburakajungwunuma akina wurruwurraruwurrariya-langwa warnumamalya wurribina nenumini-yarrkuwurrena-murrilangwa ayakwa Neningikarrawara-langwa akwa ngarningka narramini-yarrkuwurrena-murrilangwa wurrukwala-langwa ayakwa ngalajukwaba. Wurrakine-ka warnumamalya nenu-kwunama mirirra Neningikarrawaru-wa. Nenu-wirrikbinama wurrakina enuwa-wa, akwa nuw-ambilyama erribirre-ka. Awurruwurrariya ne-yaminjaminama ngawa wurrakina. Wurrukwala wurramukwiyyadakina warnumamalya na-lamukwarridiname-ka wurrukwala-manja warnumamalya, akwa ngarningka narra-wardenama narra-jungwajinama wurrungraringba-manja akwa wurrirndarringba-manja. ¹⁰ Akwa narndirndirrkeyiname-ka erribirra wurrakina. Narri-ngekbungekburakinama eningerribirra awurruwurrariya wurramukwiyyadakina warnungkwarba iya wurridarringka aburra-langwa-manja warnumadangkwa. Akwa ngarningka nuw-angmadama wurrukwala warnumamalya akwa narra-lyumadikinamada. Akwa ne-yengbinama ekikalya ayakwa akwa namini-kadikajeyinama ayakwa wurrukwala-langwa. Ne-yaminjaminame-ka wurrakina amukwiyyadakina eningerribirra awurruwurrariya. Umba eneja nakina

Neningikarrawara ngarren-akakirumakama ngakwurruwa ngarniki-yama-langwa eningaba.
 11 Akwa Neningikarrawara nakina nginu-kwama ngayuwa-wa eninginingaba ayakwa kajungwa ningeniku-maki-yada ngayuwa wurrukwala-manja warnumamalya. Akwa narume-ka numikbiyiya nilyengma nakina akwa ngakwurraja akini-yangmarngkwajinama enuwa-wa.

Bawula neni-yangmarngkwajuwa-mulangwa Neningikarrawaru-wa ena-langwa-langwa akwerrukwula

¹² Nganja ningena ningeni-yangmarngkwajinama Jesus Christ ngakwurra-langwa Nubungkawa. Nakina-bina nginingbudirrkama ngayuwa kajungwa kinuminu-war•deni-yada ena-langwa warka. Akwa ningeni-yangmarngkwajinama nakina mena nginu-werrungwur•dena-mubaba akwa nu-wekbalyinu-mubaba ngayuwa kajungwa ningenikuminu-war•di-yada ningena ena-langwa. ¹³ Ningi-yengbiyenginuma ayakwa awurruwurrariya ena-langwa-langwa adinuba-wiya akwa ningenu-wirrikbama. Kembirra ningi-ngekburakama awinyamba Neningikarrawara-langwa-manja warnumamalya. Ninguwarnkarnyerre-ka ngayuwa akwa ningun-gkweningabakajungwunuma. Akena eneja Neningikarrawara n-errukwulinuma ngayuwa mena ningeningbala-baba ambaka ningakina Jesus ena-langwa Nenikuwenikba, akwa kembirra ningeningbala-wiya ningiyamama awurrariya ngayuwa. ¹⁴ Biya

kembirra Neningikarrawara ngakwurra-langwa nu-marngkirradinume-ka ngayuwa-manja. Nginu-mamurikajuwama nakina kajungwa ku-werrikambilyi-yada ngayuwa Jesus Christ-manja akwa ki-lyelyingmini-yada wurrukwa-manja warnumamalya, mena ngarrababurna-langwa ngarnumamalya akwa Jesus Christ ngarri-yakeyina-mubaba ngarruwurrakawura-ma ngarna.

¹⁵ Eneja Jesus Christ ni-dirrirnduma nakina angubina-langwa ngakwurruwa-wa yenjerra enenu-wa angalya kajungwa nenik-enibiki-yada nakina ngakwurruwa ngarruwurrariya ngarnumamalya. Akine-ka ayakwa alyangmandukwuna. Kembirra ngakwurrara ngarnumamalya ak-engkirrikajama angwurra akinu-wa. Umba ngayuwe-ka ningena ninguwurrariya ningilyengma. ¹⁶ Akena eneja Neningikarrawara n-errukwulinuma ngayuwa kajungwa Jesus Christ kenu-wilyakajini-yada wurrukwa warnumamalya kin-embimbirrarina-mulangwa aburruwa-wa. Nakine-ka Jesus Christ n-embimbirrarinuma ngawa ngayuwa-wa, ningibina-murrada ninguwurrariya ningilyengma, yanda-langwa ninguwerrikambilyuma enuwa-manja. Neni-ngayindanguma nakina wurrukwa warnumamalya kuw-eningmidini-yada wurrakina kin-embirrarina-mulangwa aburruwa-wa aburrajukwaba, wuburre-ka n-embirrarinuma ngayuwa-wa. Kin-embirrarinama nakina aburruwa-wa ka-werrikambilya-murruwa enuwa-manja akwa

ken-enibikinama nakina warningangkawura.

¹⁷ Akini-yangmarngkwajinama ngarna Neningikarrawaru-wa ngakwurra-langwu-wa Nubungkawa. Nakine-ka nubungkawadinama neningangkawura nakina. Nara nakina a-jungwuma umba kin-ambilyama neningangkawura ngawa nakina. Nare-ka ngarna a-rringkama nakina ngakwurra-langwa-murra menba, umba enuwa yimbukwa Neningikarrawara nakina. Kembirra ngenuwerrikiyangmarngkwajiname-ka enuwa-wa ngarningangkawura mena narrubuda nilyengma nakina. Amandangwa.

¹⁸ Nganyangwa wuburra ningkenikuwarrka ningkakina, akwa ki-yamina nungkuwa amurndakibina yirra-makinama ngayuwa nungkuwa-manja, mena ningi-yuwarna-mubaba ngayuwa amurndakibina ayakwa Neningikarrawara nenu-ngwurrkumambambijuwama wurrukwalu-wa warnumamalya adinuba-wiya, ebina-wiya ne-yengbinu-manja wurrakina ayakwa nungkuwa-langwa-langwa. Yikinuwardiyina-manja nungkuwa akwa Namukwa, kembirra ki-yakuwerribikajama ambakalangwa amurndakkinu-wa ayakwa ne-yengbinu-murruwa wurrakina. ¹⁹ Akwa kuwerrikambilyama ningkakina ngawa Jesus Christ-manja akwa ki-yaminama amurndakibina eningaba ningk-eningmidinu-mulangwa ningkakina.

Aburraja wurrukwala warnumamalya warningma wurrakina ebina eningaba warniki-yami-yada akena nare-ka ke-yama

akina umba nuw-arriyakajungwunuma awurruwurrariya-langwa. Kembangirra aduwaba nara arakba a-werrikambilyuma wurrakina Neningikarrawaru-wa. ²⁰ Aburnaja wunalakina wunambilyuma-kiya wunenungkwamba-kiya Yemineyija akwa Alijanda neni-yaminjamama amukwiyadakina awurruwurrariya aburnajukwaba. Umba nganja ningenu-kwama wunalakina wunenumamalya-kiya Namukwu-wa-da, kajungwa nakina Namukwa kenuwar•dikini-yada aburnuwa-manja-da. Kembangirra aminakina-langwa ken-eningmidinama wunalakina neni-yamama awurrariya akwa kembangirra nara arakba e-yengbama wunalakina ayakwa awurruwurrariya Neningikarrawaralangwa-langwa-da.

2

Aku-murndukwuna-mulangwa ngarna jebijamanja

¹ Kwuja, Dimidi! Karningerribirra karnumamalya yiku-buriyamina-manja Neningikarrawaru-wa, ngarra-ngayindenama ngayuwa yikini-yangmarngkwajini-yada Neningikarrawaru-wa akwa yikini-yendabajiyada kirrakina yikinu-marrakbakini-yada Neningikarrawaru-wa kajungwa neniku-kwi-yada ngarrababurna-langwa ngarnumamalya amurndakibina ngarri-ngayindena-mulangwa.
² Yikaminu-buriyaminama kirrakina wurrarumuruma-langwa wurrububungkawa akwa ngarningka wurriyukwayuwa-langwa

wurrububungkawa aburrajukwaba. Yikaminu-buriyaminama aburra-langwa kajungwa akab-embirrajini-yada ngakwurruwa-manja wurrakina, akwa aki-likaji-yada ngarna ngarnumamalya ayarrirra-manja angalya, akwa ngarningka akinumini-yarrkuwarakini-yada Neningikarrawara-langwa ayakwa akwa aki-yamini-yada eningaba.

³ Aku-buriyamina-manja ngarna Neningikarrawaru-wa eningabe-ka akina. Kembirra enamba-langwa arrkala kin-engkirrikajama ayakwa ngakwurra-langwa akwa akenu-werrungwur•denama kembirra ngakwurruwa. Nakina-bina ngarren-enibikinama ngarna, ⁴ akwa ngarreni-ngayindenama nakina nenik-enibiki-yada ngarrababurna-langwa ngarnumamalya. Akwa ngarningka ngarreni-ngayindenama ak-eningmidini-yada ngarna ebina alyangmandukwuna, ⁵ mena nuwilyaba-ma yimbukwababa nakina Neningikarrawara umba nara-baba wurribina wurrukwala wuburra enuwa.

Umba eneja nakina nuwilyaba-ma yimbukwa nenumamalya akenu-wilyakinama ngakwurruwa enuwa-wa kajungwa ak-ambilyi-yada ngarruwurrakawura-ma. Nakina-bina Jesus Christ nibina-murrada n-enumamalyidinuma. ⁶ Nara kinu-marrukwajungwuna nakina Jesus umba ngarrenumini-jungwunuma kajungwa akini-yada ngawa aken-enjungwurreni-yada ngarrababurna-langwa ngarnumamalya. Aminakina-langwa ngarningma ngarna Neningikarrawara ngarreni-ngayindenama

nakina nenik-enibiki-yada ngakwurruwa ngarrababurna-langwa ngarnumamalya. ⁷ Akwa aminakina-langwa eneja Neningikarrawara nu-wekbalyinuma nakina ngayuwa-manja k-ambilyi-yada ningenikilarrkilarrka ngayuwa akwa ka-makini-yada warnumamalya Jesus Christ-langwa-langwa. Amandangwa akina. Nara nganja e-kaduma umba alyangmandukwuna ayakwa ningi-yengbinama ngayuwa nungkuwa-wa. Ngini-larrkameka Neningikarrawara wurrumurndakakinu-wa warnumamalya WarningiJudiya-murru-wa kajungwa ningeniku-maki-yada ngayuwa alyangmandukwuna ayakwa aburruwa-wa, akwa kuw-engkirrikaji-yada wurrumurndakakina akwa ngarningka ka-werrikambilyi-yada Jesus Christ-uwa.

⁸ Kwuja, engkirrikiya nungkuwa! Kalikaja-manja warnumamalya jebiju-wa akwa ka-murndukwuna-manja wurrakina, ningene-ka ningarra-ngayindenama ngayuwa warnungkwarba ka-buriyaminama wurrakina Neningikarrawaru-wa. Wurrumurndakakineka wurribina karri-ngkajikinama aburra-langwa ayarrka warniku-buriyami-yada nareka e-bibajuma wurrakina yardidarra-murra yukwudukwuda umba ka-buriyaminama Neningikarrawaru-wa yuwerrikuwarruwalymurra yukwudukwuda mena ena-langwa-baba warnumamalya wurrakina.

⁹ Akwa ngarningka ningene-ka ningarra-ngayindenama wurridarringka nari-yada awiyebuma duwurrariya dumbala dibina

ngarrangi-yelijinama ngarrakina umba kuw-awiyebeni-yada dadingaba dumbala. Umba nara wurrakina a-kwulyubenakajungwuma akawulda-ma errumungkwa-murriya akwa akukwulyubena-ma arnarrirnarra akwa dumbala duminadirrungwarna-murra angwarnda akwa nara e-miningkikama aburra-langwa mamungba. ¹⁰ Umba kalyangmurukweyina-manja wurrakina keyamina-manja eninginingaba wurrukwalamanja warnumamalya, kembirra ngalaja amukwiyadakina karraku-kwulyubenakinama wurrakina. Ka-makijeyina-manja wurrakina akwa keyamina-manja, “Neningikarrawaralangwa ngarnumamalya ngarna ngarribina ngeni-yangmarngkwajinama enuwa-wa,” keyamina-manja wurrakina, kembirra eningaba amukwiyadakina warka ka-war•denama. Kembirra wurrukwulyubena ngawa wurrakina wurridarringka.

¹¹ Akwa karr-akakirumakina-manja warnungkwarba wurridarringka-manja, kembirra wurrumurdakakina wurridarringka nara e-yengbuma akwa nara angkweningabakajungwuma umba kuw-engkirrikajama kaba-langwiya aburra-langwu-wa ayakwa wurrakina. ¹² Nareka nganja a-ngayinduma akakirumakama wurrakina wurridarringka warnungkwarbuwa akwa a-lyengmanguma aburruwamanja. Umba kuw-engkirrikajama kaba-langwiya wurrakina aburra-langwu-wa ayakwa. ¹³ Ningi-yengbinama ngayuwa enena ayakwa

nungkuwa-wa mena Neningikarrawara neningekburakama nakina Eduma neningadinubawiya umba Yiba arija-langwa nanga-gekburakama nakina. ¹⁴ Umba ngalaja yingarna nara keni-kadika Eduma-manja umba dakina-manja Yiba nanga-kadikama yakina. Umba dakina-bina didarringka nara kinginumini-yarrkuwaraka ayakwa Neningikarrawara-langwa umba yinginum-engkirrikenuma ayakwa yingarna-langwa dakina. ¹⁵ Dadingerribirre-ka didarringka nara-manja e-yelijuma wurrukwala-manja warnumamalya umba kingi-lyelyingmina-manja wurrakina akwa kingu-werrikambilya-manja ngawa Neningikarrawaru-wa dakina akwa kinguma-wilyakina-manja mamungkwur•da mangma, kembirra eneja Neningikarraware-ka nakina kining-enibikinama dakina didarringka karringa-rukwularrijina-mulangwa wurrangariya-da.

3

Warningjebija-langwa wurrububungkawa

¹ Umba aburraja warningerribirra warnungkwarba karra-ngayindena-manja kabungkawadini-yada Neningikarrawara-langwa-manja warnumamalya akwa karr-akwurrajini-yada wurrakina aburruwa-manja, kembirra karri-ngayindenama eningaba warka aburra-langwa. Amandangwa eningabe-ka akina warka.

² Umba numiyambena nenumamalya kinu-
 bungkawadinama Neningikarrawara-langwa-
 manja warnumamalya? Neningabe-ka kin-
 ambilyama nakina neningangkawura. Akwa
 kininga-wilyakinama nakina duwilyaba-ma yim-
 bukwa didarringka ena-langwa dadingiyenikba.
 Akwa ngawa kin-engkirrikajama nakina
 eningaba wulkwa. Akwa kini-yengbinama
 ambaka-langwa nakina numurndamurndirra
 nari-yada awinyambaduma. Ka-likaja-manja
 warningerribirra warnumamalya engka-
 langwa angalya, ken-ardijinama nakina
 wurrakina warnumamalya ena-langwu-wa
 angalya akwa keni-rukwungekburakinama
 wurrakina yakwujina. Akwa ngarningka
 neningaba ngawa nenumamalya ken-
 akakirumakinama wurrukwala-manja
 warnumamalya Neningikarrawara-langwa
 ayakwa. ³ Nara nakina a-bungwurriduma
 akwa a-warnkarnyerriduma wurrukwala-
 manja warnumamalya. Umba nakine-ka
 nenumamalya numurndamurndirra kini-
 likajama warnumamalya-manja, akwa kini-
 lyurkkwudinama ena-langwa yukwudukwuda.
 Akwa ngarningka nara nakina a-ngayinduma
 ababurna angwarnda. ⁴ Akwa ken-
 akwurrainama ngawa nakina ena-langwa
 warnumamalya, akwa kinu-bungkawadinama
 ena-langwa-manja wurriyukwayuwa kajungwa
 kenumini-yarrkuwarakini-yada ayakwa ena-
 langwa nungwarringba-langwa wurrakina.
⁵ Umba nara-manja ng-akwurrajuma nakina
 ena-langwa warnumamalya, kembirra kini-

yamarrkinama nakina nenungkwarba ken-
akwurrainama Neningikarrawara-langwa
warnumamalya? Nare-ka nakina-da.

⁶ Umba nara nakina eningmiduma
Neningikarrawara awarrngkadinuba, umba kin-
eningmidinama neningamiyerra nakina. Kin-
eningmidina-manja nakina awarrngkadinuba,
kembirra dukwa kinu-ngkweningabadinama
nakina. Akwa kini-lyangkiyamina
dukwa, “Ngayuwe-ka ningena ningaruma
ningenumamalya.” Kini-lyangkiyamina-manja
nakina akina ayakwa, kembirra enamba-langwa
Neningikarrawara kini-yaminama nakina,
“Nuwurrariye-ka nakina nenumamalya.”
Arakburakba-kiya-wiya Namukwa enejukwaba
ni-lyangkiyamama, “Ningarume-ka ngayuwa.”
Umba nakine-ka Neningikarrawara ni-yamama,
“Nuwurrariya Namukwa nakina.” Nara
kembirra a-bungkawaduma namukwiypadakina
nenumamalya Neningikarrawara-langwa-
manja warnumamalya. ⁷ Umba nakine-ka
nenumamalya nibina kinu-bungkawadinama
Neningikarrawara-langwa-manja warnu-
mamalya keni-rringkina-manja aburraja
wurumurdakakina warnumamalya wurribina
warningbala-murumurra Neningikarrawara,
kembirra ke-yaminama, “Neningabe-ka nakina
nenumamalya.” Umba ke-yamina-manja wur-
rakina, “Nuwurrariya nakina,” eneja kembirra
nara a-bungkawaduma Neningikarrawara-
langwa-manja warnumamalya mena nakina
Namukwa kenu-war•dikina-mubaba nakina
nenumamalya akwa keni-yengkiyelijina-

mubaba enuwa-wa wurrumurndakibina
warningbala-murumurra Neningikarrawara.

*Warningijebija-langwa warnikumamurikaja
warnumamalya*

⁸ Aburraja wurribina warningijebija
warnikumamurikaja warnungkwarba
kuw-ambilyama warningaba wurrakina
aburrajukwaba. Aburraja wurrukwala
warnumamalya, karra-rringkina-manja
wurrakina, ke-yaminama, “Neningabe-
ka nakina nenumamalya.” Umba nare-
ka wurrumarngkambilyuma ngi-likama
wurrumurndakakina warnikumamurikaja
warnumamalya. Akwa nare-ka e-bekuma
ababurna akubibeka akwa ngarningka
nare-ka a-mungwur•dangmaduma a-
manguma ababurna angwarnda wurrakina-
da. ⁹ Umba karri-lyinginame-ka ngawa
ayakwa alyangmandukwuna amurndakibina
Neningikarrawara ngarren-abilyerrikama
nakina. Akwa ke-yaminjaminama ngawa
amurndakibina eningaba nuw-eningmidinu-
mulangwa wurrakina. ¹⁰ Warningerribirra
warnumamalya karri-ngayindena-manja
wurrakina akina warka, kembirra nungkuwa
nungkwaja ka-labajama wurrakina warningaba-
murrikba. Kembirra warningaba-manja
ngawa, ka-war•denama wurrakina akina warka
Neningikarrawara-langwa-da.

¹¹ Akwa ngarningka aburraja
warnikumamurikaja-langwa wurradidingi-
yarrngwa kuw-ambilyama warningaba wurrak-

ina aburrajukwaba. Aburraja karra-rringkina-manja wurrukwala warnumamalya, kembirra ke-yaminama wurrakina, “Dadingabe-ka dakina didarringka.” Umba nare-ka wurrakina erribirra ngi-yarrkuwilyakama ayakwa wurrukwalangwa-langwa warnumamalya akwa ngiyarrkbalijuma akina angerriba iya angerriba akwa a-ngekburakuma awinyamba umba kuw-engkirrikajama wurrakina eningaba wulkwa. Akwa warningaba ngawa kuw-ambilyama wurriyangmandukwuna warningangkawura wurrumurdakakina wurradidingiyarrngwa warnikumamurikaja-langwa warnungkwarba.

¹² Eneja neningijebija nenikumamurikaja nenungkwarba kininga-wilyakinama nakina duwilyaba-ma ngawa didarringka. Kenakwurrainama ambaka-langwa enalangwa wurriyukwayuwa akwa ngarningka wurrababurna-langwa warnumamalya enalangwa aburrajukwaba-da. ¹³ Kinu-war•denamanja nakina eningaba warka, kembirra aburraja warnumamalya keni-rringkinama nakina akwa ke-yaminama, “Eningabe-ka warka nakina nu-war•denama,” ke-yaminama wurrakina. Umba nakine-ka kini-yengbinama yimarngba-murra yukwudukwuda, akwa kenu-makinama nakina wurrukwala-manja warnumamalya ka-werrikambilya-mulangwa wurrakina Jesus Christ-uwa-da.

Aruma-langwa ayakwa ebina nuw-abuwarrkajungwunu-mulangwa

14 Ngayuwe-ka ningena yirra-ngayindenama yiba-rringkinama nungkuwa. Ning-arrikarrena-wiya enena ayakwa nungkuwa-wa aduwaba, ningi-lyangkiyaminama ngayuwa ningeniki-rringki-yada adinuba nungkuwa. 15 Umba dukwa nara ningena a-rringkama warenjabawiya ningkakina. Umba k-ambudidinamanja ningena awarrngkamiyerra, nungkwaja kembirra ki-ridimindena-manja enena ayakwa nganyangwa k-eningmidinama ningkakina ebina-langwa aki-yamina-mulangwa ngakwurruwa Neningikarrawara-langwa ngarnumamalya. Ngakwurraja Neningikarrawara-langwa ngarnumamalya ngarna. Akwa nakinabina nibina Neningikarrawara neniba aduwaba akwa neningangkawura. Akwa ngarrakinabina ngarnumamalya Neningikarrawara-langwa ngarribina ngarri-lyinginama amurndakakina ayakwa alyangmandukwuna Neningikarrawara-langwa-langwa akwa ngarriyarrkinyungwurrakinama akina.

16 Umba ngalaja ebina ayakwa Neningikarrawara-langwa eningabe-ka amandangwa. Arume-ka ayakwa ebina nuwabuwarrkajungwunuma ebina-wiya ngarrakumakama ngakwurruwa-manja Jesus Christ-langwa-langwa:

Ni-likenuma nakina enenu-wa angalya, nenumamalyidinuma nakina, akwa ngarnumamalya wuburra ni-yamama nakina.

Ngalaja Neningikarrawara-langwa
Amawurrina ngarraku-wilyakajuwama

ngakwurruwa-manja nakine-ka Jesus
 ni-yama-mulangwa ebina neni-
 ngayindanguma Neningikarrawara
 neniki-yama-langwa nakina.

Aburraja Neningikarrawara-langwa
 warnikumamurikaja neni-rringkama
 nakina.

Aburraja wurrukwala warnumamalya
 Neningikarrawara-langwa narra-makama
 arakba aduwaba ena-langwa-langwa
 wurrukwala-manja warnumamalya
 eminingka-manja iya eminingka-manja
 angalya.

Umba aburraja wurrukwala warnumamalya
 wurribina-murrada amurndakakina-
 manja ngawa angalya warningma arakba
 nakina Jesus Neningikarrawara-langwa
 Nenikuwenikba nakina.

Eneja kembirra nakina Neningikarrawara
 neni-lawurrakajuwama arakba Jesus ena-
 langwu-wa angalya abalkaya-da.

4

*Wurrikikalya-langwa warnikakakirumaka
 warnumamalya*

¹ Ngalaja Neningikarrawara-langwa
 Amawurrina ngarraku-makinama akina
 aduwaba ngakwurruwa-manja wurrukwala-
 langwa warnumamalya wurribina ka-warena-
 mulangwa ambaka-murra Neningikarrawara,
 na-werrikambilyu-murrada enuwa-wa adinuba-
 wiya wurrakina. Ka-werrikambilyame-ka
 wurrakina wurrikikalya-manja wurramukwa,

akwa karramini-yuwarnama aburra-langwa-manja ayakwa. ² Aburraja wurrukwala wurriyarrkikalya warnumamalya nara arakba engkirrikuma wurrakina ebinu-wa awurrariya ne-yama-murruwa, akwa nara arakba e-yeliyuma wurrakina akina-langwa. Kembirra karri-yarrkbalijiname-ka amukwiyadakina ekikalya ayakwa wurrakina wurrumurndakakinu-wa warnumamalya.

³ Wurramukwiyadakina warnumamalya ke-yaminama wurrukwalu-wa warnumamalya, “Nara e-yakajuma. Yiki-yakaja-manja kirrakina, awurrariye-ka akina,” ke-yaminama wurrakina. Akwa ke-yaminama ngarningka enena ayakwa, “Akwala aninga eningakalyelyubarangena-ma akina, kembirra nare-ka alyubaruma akina,” ke-yaminama wurrakina. Akena eneja Neningikarrawara numurndakin-gekburakama amurndakakine-ka aninga ngarnik-alyubari-yada ngarna. Ngakwurraja ngarnumamalya ngarribina ngarru-werrikambilya-murruurra Neningikarrawara-manja akwa ngarribina ngarningma-murruurra ayakwa ebina alyangmandukwuna akina, akini-yangmarngkwajinama enuwa-wa ngarrakina amurndakakina-langwa aninga akwa kembirra ak-alyubarinama akina ngarna. ⁴⁻⁵ Eneja Neningikarrawara ni-gekburakama ababurna-langwa ni-yengbinu-mulangwa arakburakba-kiya-wiya. Ngalaja ababurna-langwa ebina ni-gekburakama Neningikarrawara eningabe-ka akina. Nara ngarna a-waruma akina aduwaba, umba

aku-menama ebina aninga ngarrenu-kwama nakina akwa akini-yangmarngkwajinama akina-langwa. Akini-yangmarngkwajina-manja ngarna Neningikarrawaru-wa, kembirra akineka aninga kuw-eningabadinama ngarnik-alyubari-yada ngakwurruwa.

Jesus Christ-langwa-langwa neningaba neniku-minuwar•duwar•da

⁶ Nungkwaja ka-makina-manja ningkakina amurndakenena ayakwa Neningikarrawara-langwu-wa warnumamalya, kembirra eningaba warka kinuminu-war•denama ningkakina Jesus Christ-langwa. Kuwilyakinama ningkiyirrbiyirra ngawa nungkwa-langwa-manja mada amurndakibina ayakwa nuw-eningmidina-mulangwa Neningikarrawara-langwa warnumamalya akwa k-aburrakiyuwarnama ngawa akina-langwiya ayakwa alyangmandukwunalangwiya ningkakina ningkeningangkawura.

⁷ Aburraja wurrukwa-le-ka warnumamalya namakijeyinama wurrakina awurruwurrariya alawudawarra enubuwakida. Umba nungkwaja nara engkirrikuma akinu-wa akwa nara amakama wurrukwala-manja, mena awurrariye-ka akina-baba. Umba kini-yuwarnama ningkiyirrbiyirra ngawa Neningikarrawaramanja ningkakina.

⁸ Ngakwurraja ngarnumamalya akakwurrajina-manja ngarna ngakwurra-langwa ngarnumadangkwa, eningaba akina. Umba

aki-lyangmurukweyina-manja ak-engkirrikaja-manja Neningikarrawaru-wa ngarna, eningabe-ka akina angwurra. Aki-yamina-manja akina, kembirra eningaba ka-ngekburakajungwunama ngakwurra-langwa ngarr-ambilya-wiya ngarna yelakwa enena-manja angalya aduwaba akwa ngarningka eningangkawura akina ngawa.
⁹ Akine-ka ayakwa yirra-makinama nganja nungkuwa-wa aduwaba alyangmandukwuna. Kembirra nungkwaja ki-yakuwerribikinama akinu-wa akwa ku-wilyakinama akina nungkwa-langwa-manja mangma iya yukwudukwuda.

¹⁰ Ngakwurraja ngenuminu-war•denama Neningikarrawara-langwa warka umba nara a-ngwanjuma. Ngariyirrbiyirra ngawa akinuminu-war•denama Neningikarrawara ngarrakina, mena ngarru-werrikembirrarinama ngarna enuwa-wa. Nakine-ka Neningikarrawara n-ambilyama neniba neningangkawura. Akwa nakina-bina ngarren-enibikinama ngakwurruwa, ngarribina ngarru-werrikambilya-murumurra enuwa-wa, akwa ngarningka neni-ngayindenama ken-enibikini-yada nakina wurrababurna-langwa warnumamalya aburrajukwaba.

¹¹ Umba nungkwaja ka-makinama amurndakenena ayakwa ababurna-langwa wurruminakina-manja angalya warnumamalya ningk-ambilya-murumanja nungkuwa aduwaba.
¹² Umba aburraja wurrukwala warnumamalya kabu-wurrumalyakinama wurrakina ningkakina dukwa-da, mena ningkiyukwujiya-baba. Umba nungkwaja

ka-makinama kajungwa nari-yada e-yengbuma wurrakina amukwiyadakina ayakwa. Akwa ki-yaminama ngawa ningkakina eningaba kajungwa Neningikarrawara-langwa warnumamalya kabu-rringkini-yada ningkeningaba ngawa akwa kuw-eningmidini-yada amurndakibina eningaba warniki-yama-langwa aburrajukwaba. Ki-yengbinama ningkakina eningaba wulkwa ayakwa, akwa ki-yaminama eningaba wulkwa, akwa k-engkirrikajama ningkakina ngawa eningaba wulkwa. Akwa ku-werrikambilyama ngawa Neningikarrawara-manja, akwa ngarningka ki-lyelyingminame-ka warningerribirra warnumamalya.

¹³ Ningene-ka ki-likajama ambaka-murra arija-langwa nungkuwa-wa. Kembirra nungkwaja ki-lyangmurukweyinama ngawa ningkakina yanda-langwa ki-likajama ngayuwa yenjerrikina. Ki-ridimindenama ningkakina Neningikarrawara-langwa ayakwa wurrumurndakibinu-wa wurruminibina angalya warnumamalya akwa k-akakirumakinama akina wurrakina-manja akwa ngarningka kawilyakajinama ngawa wurrakina-manja kuw-ambilya-mulangwa warningaba wurrakina.

¹⁴ Ningkeningma ningkakina wurrukwala warnungkwarba bu-makama ebina-wiya Neningikarrawara-langwa ayakwa nungkuwa-wa. Akwa ngarningka akini-yada ngawa aburraja wurribina wurrarumuruma warningijebija warnungkwarba bu-mingekilyingama wurrakina nungkuwa-

manja. Kembirra akini-yada ngawa ngalaja Neningikarrawara-langwa Amawurrina karrubudirrkama akina nungkuwa-manja. Nare-ka kembirra nungkuwa e-yakuwabijuma akina, ¹⁵ umba ku-war•denama ningkakina ngawa Neningikarrawara-langwa warka. Kilyangmurukweyina, akwa ki-yaminama ngawa eningaba ningkakina kajungwa wurrababurna-langwa warnumamalya kaburrringkini-yada ki-ngbudidina ningkakina. ¹⁶ Ki-rringkajungwunama ningkakina akwa ki-yengbinama ngawa Neningikarrawara-langwa ayakwa wurrumurdakibinu-wa warnumamalya, umba nare-ka ningkakina angwanjuma. Ki-yengbina-manja ningkakina ngawa Neningikarrawara-langwa ayakwa aburruwa-wa, kembirra eneja nakina Neningikarrawara ken-enibikinama ningkakina akwa ngarningka wurribina kabumin-engkirrikajama ayakwa nungkwa-langwa aburrajukwaba.

5

Neniki-yengba-langwa Dimidi ayarrkeningaba ayakwa wurrukwalu-wa warnumamalya

¹ Nuwilyaba nenyerringka kini-yamina-manja awurrariya, kembirra nara nungkwaja e-yengbuma ayarrkardidarra-murra ayakwa enuwa-manja, umba ayarrkuwarruwalya-murra ayakwa ki-yengbinama ningkakina yilyurkwa-ma yukwudukwuda. Ki-yengbinama ningkakina ayakwa enuwa-manja wuburra

laka ningki-yengbinama nungkwa-langwa-manja nungwena. Umba ki-yengbina-manja ningkakina ayakwa wurrawurrukuma-manja, ki-yengbinama ningkakina wuburra laka ningki-yengbinama ayakwa nungkwa-langwa-manja narrkuwena-murriya. ² Akwa ngarningka ki-yengbina-manja ningkakina ayakwa wurradidiyuwangkwa-manja, ki-yengbinama ningkakina wuburra laka ningki-yengbinama ayakwa nungkwa-langwa-manja dirndena. Umba ki-yengbina-manja ningkakina wurruwarrngkiyukwayuwa-manja wurridarringka, ki-yengbinama wuburra laka ningki-yengbinama nungkwa-langwa-manja darrkuwena-murriya. Ki-yengbiname-ka ningkakina ayarrkeningaba ayakwa, akwa kuma-wilyakinama mamungkwur•da mangma iya yukwudukwuda ningkakina.

*Wurradidiyuwangkwa-langwa
wurringayingaya-langwa*

³ Kuw-ambilya-manja wurridarringka wurringayingaya wurrakwukawura wurrakina, ku-marngkirradinama kembirra ningkakina aburruwa-manja. ⁴ Umba aburraja wurrukwala warnungkwarba iya wurridarringka aburra-langwa dukwa dirndarringba, dukwa dungkwar-ringba, dukwa duminjarringba, dingaya dakina. Kembirra karring-akwurrajinama ngaluwa-manja wurrakina aduwaba, mena dibina-murrada dingaya narring-akukwurrajuwa-mubaba dakina aburruwa-manja adinuba-wiya wurriyukwayuwa-wiya wurrakina. Kembirra

aburramba-langwa karring-akwurrajinama
wurrakina dakina-manja aduwaba, dingaya-
baba arakba dakina. Ke-yamina-manja
akina aduwaba, kembirra eneja nakina
Neningikarrawara kenu-werrungwur•denama
wurrakina.

⁵ Laka ngalaja duwilyaba dingaya nara
wurribina warnumamalya akwurrajuma
ngaluwa-manja umba ying-ambilyama
dakwukawura dakina? Kembirra yingu-
werrikembirrarinuma arakba dakina
Neningikarrawara-manja akwa yingu-
buburiyaminama enuwa-wa dadingangkawura
dakina. Meningilida iya alyarrngwalyilya
yingini-yendabajama dakina enuwa-wa
kajungwa kininga-mamurikajini-yada nakina
ngaluwa-manja. ⁶ Umba aburraja wurrukwala
wurridarringka wurringayingaya namin-
engkirrikajjungwunama warningangkawura
wurrakina. Narri-ngayindenama aruma aninga
iya akubibeka akwa dukwulyubena dumbala
warnik-awiyebi-yada wurrakina. Nare-ka a-
werrikambilyuma Neningikarrawara-manja
wurrakina, umba erribirre-ka nuw-ambilyama
wurrakina wuburra laka warninikijungwa
warnumamalya nuw-ambilyama wurrakina.

⁷ Nungkwaja ka-makinama ningkakina
Neningikarrawara-langwa-manja warnuma-
malya amurndakenena ayakwa nganyangwa.
Wurrakine-ka karr-akwurrajinama aburra-
langwa wurringayingaya wurridarringka,
kajungwa nari-yada a-lekbuma wurrukwala
warnumamalya aburruwa-manja. ⁸ Nara-manja

ng-akwurrajuma wurrakina aburra-langwa warnumamalya, wurruwurrariye-ka kembirra wurrakina. Wurruwurrariye-ka wuburre-ka laka ka-warenama Neningikarrawara wurrakina. Aburraja warnumamalya wurribina warningbala-murruwiya Neningikarrawara ke-yamina-manja wurrakina amukwiyadakina, awurrariye-ka akina. Umba aburraja warnumamalya wurribina Neningikarrawara-langwa ke-yamina-manja wurrakina amukwiyadakina, awurrariye-ka angwurra akina.

⁹ Akwa ena ngarningka ningene-ka yirra-makinama. Yirra-ngayindenama ningkena k-arrikarrenama ekirra wurridarringka-langwa wurringayingaya-langwa jurra-manja, kajungwa wurrukwala warnumamalya Neningikarrawara-langwa karr-embirrajini-yada wurrakina-manja. Wurrumiyambena wurridarringka wurringaya karr-embirrajinama wurrakina? Nara embirrajuma wurrababurna-langwa umba wulkwa wurradidiyuwangkwa wurringaya wurribina nuw-ambilyu-murruurra 60 mamarika iya yinungkwura akwa ngawa angwurra ngarningka, akwa wurribina narra-wilyakama warningiyarringba wurruwilyabama ngawa, ¹⁰ akwa wurribina nuw-ambilyuma warningaba wurrukwala-manja warnumamalya. Amiyambena eningaba ne-yamama wurrakina? Narr-arumurrkwama aburra-langwa wurriyukwayuwa ambaka-langwa. Akwa narr-akwurrajuwama warnumamalya wurribina na-likenuma engka-langwa angalya,

akwa ngarningka narra-mamurikajuwama
 warnumamalya Neningikarrawara-langwa
 akwa ngawa warnumamalya wurribina
 na-werrikawarriadinuma aburrajukwaba.
 Akwa ngarningka na-lyangmurukweyinuma
 narri-ngekburakama eminiminingka
 eninginingaba warningangkawura wurrakina.
 Wurremukwiyadakina wurradidiyuwangkwa
 wurringaya kembirra kamin-arrikarrenama
 nungkuwa aburra-langwa ekirra aduwaba.

*Wurrididarringka-langwa wurringayingaya-
 langwa*

¹¹ Kamin-arrikarrenama ningkakina ekirra
 wurrumurndakakina-langwa wurringayingaya
 wurradidiyuwangkwa. Akena nara-
 manja ambaka kuw-ambilya 60 mamarika
 iya yinungkwura, kembirra nara amin-
 arrikarruma aburra-langwa ekirra. Nara
 amin-arrikarruma akina, mena ambaka-murra
 ngarningka wurrakina karra-ngayindenama
 warnungkwarba dukwa-da. Wurrakine-ka
 kembirra akini-yada ngawa karruma-kwunama
 dukwa mirirrba Jesus Christ-uwa. ¹² Karruma-
 kwuna-manja wurrakina mirirrba Jesus
 Christ-uwa, kembirra karri-yarrkuwurrenama
 wurrakina ebina nenu-kwama ayakwa Jesus
 Christ-uwa adinuba-wiya, akwa kembirra
 aburraja wurrukwala warnumamalya
 karra-rringkinama wurrakina akwa karra-
 lekbajama aburruwa-manja. Kembirra eneja
 Jesus Christ keni-rringkinama wurrakina
 akwa keni-lekbajama nakina aburruwa-wa

enejukwaba. ¹³ Wurremukwiyadakine-ka wurridarringka wurribina wurringayingaya nakuwabarrngwarrngwadinama warninguwarkama wurrakina akwa na-marrawarnama na-likajama erribirra eminingku-wa iya eminingku-wa alikira. Kemberra narriyarrumurnduwarnama ayakwa wurrukwalangwa warnumamalya akwa karri-gekburakinama awinyamba. Yawe-ka! Akena akwala ayakwa nara e-yengbuma wurrakina.

¹⁴ Nganja ningi-yaminama ngayuwa wurremukwiyadakina wurringayingaya karra-menama ngarningka warnungkwarba, akwa ngarningka karr-arrangbinama wurriyukwayuwa, akwa karr-akwurrajinama warningiyarringba-manja akwa ngawa wurriyukwayuwa-manja wurrakina. Kemberra aburraja warnumamalya wurribina ngarrabu-wirrikbinama ngakwurruwa-manja Neningikarrawara-langwa-manja ngarnumamalya nara wurrakina arndirruma ngakwurruwa.

¹⁵ Umba wurrukwale-ka wurringayingaya wurridarringka nenu-kwama arakba mirirrba Neningikarrawaru-wa akwa neni-yuwarnama wurrakina Namukwu-wa aduwaba.

¹⁶ Ngalaja duwilyaba didarringka dadingijebija karringa-wilyakina-manja wurringaya ngalalangwa-manja warnumamalya, karring-akwurrajinama wurrakina ngaluwa-manja. Nara dakina amini-lalikama akwurrajuma warningijebija warnumamalya wurrakina-manja, umba karring-akwurrajinama dakina

ngalabakiya-ba, kajungwa wurrumurndakakina
 warnumamalya warningijebija karr-
 akwurradini-yada wulkwa wurringayingaya
 nuw-ambilyama wurrakwukawura wurrakina.

*Wurrarumuruma-langwa warningijebija-
 langwa warnungkwarba*

¹⁷ Aburraja wurrarumuruma warningijebija
 warnungkwarba wurribina nenuminu-
 war•denama Neningikarrawara narra-
 mamurikajinama wurrakina wurrukwalama-
 manja warnumamalya kajungwa warniki-
 yuwi-yada wurrakina Neningikarrawaru-
 wa. Ningkakine-ka nungkwaja kembirra
 ka-kwunama angwarnda aburruwa-wa.
 Ka-war•dena-manja wurrakina eningaba
 warka, karr-akakirumakina-manja wurrakina
 Neningikarrawara-langwa ayakwa wurrukwalama-
 manja warnumamalya, akwa karra-wilyakajina-
 manja wurrakina warniki-yama-langwa
 eningaba wurrakina, kembirra ka-kwunama
 ningkakina ababurna angwarnda aburruwa-wa.

¹⁸ Ngalaja ayakwa Neningikarrawara-langwa
 ne-yaminama akina,

“Awilyaba bulukwa kakuminu-war•dena-manja
 warka nungkwa-langwa ka-ngalyilyakina-
 manja akina amadidira amaninga
 kajungwa amakwulya ka-wayijajungwuni-
 yada akina, kembirra nara ningkakina
 amin-ararikama ngala-langwa edirra.
 Yikumin-ararikina-manja ngala-langwa
 edirra, kembirra nare-ka alyubaruma
 akina. Kembirra wu-lalika ab-alyubarina

akwala amadidira amaninga akina
bulukwa nungkwa-langwa,”
ne-yaminama akina ayakwa Neningikarrawara-
langwa ngarraku-makinama aduwaba. Akwa
enena ngarningka,

“Wurribina warnikuminuwar•duwar•da karru-
menama angwarnda na-war•dangu-
mulangwa wurrakina warka,”
ne-yaminama ngarningka akina ayakwa.

¹⁹ Akwali-yada aburraja wurrukwala
warnumamalya narra-lekbajama wurrakina
wurrumurndakakinu-wa wurrarumuruma
warningijebija warnungkwarba ebina-langwa
ne-yama-mulangwa awurrariya. Umba kini-
yengbina-manja nuwilyaba-ma nenumamalya
nungkuwa-wa akina-langwa awurrariya,
nare-ka nungkwaja amin-engkirrikuma
enuwa-wa. Wulkwa wurrambilyuma akwa
wurrabiyakarbiya warnungkwarba keni-
rringkina-manja nakina ni-yama-mulangwa
awurrariya akwa karru-wilyakina-manja
ebina ayakwa nungkuwa-wa, kembirra
arakba ningkakina k-engkirrikajama akinu-wa.

²⁰ Umba ke-yaminjamina-manja wurruwilyaba
wurrarumuruma warnungkwarba awurrariya,
kembirra ka-lekbajama ningkakina wurrakina
kuw-engkirrikaja-mulangwa wurrababurna-
langwa warnumamalya warningijebija. Ka-
lekbajama ningkakina wurrakina-manja
warnungkwarba kajungwa wurrakina
wurrukwala wurrarumuruma warningijebija
warnungkwarba kuw-engkirrikaja-manja
nungkwa-langwa ayakwa kuw-akbar•deni-

yada, akwa nari-yada wurrakina e-yamama awurrariya.

²¹ Enena ayakwa yirra-makinama nganja nungkuwa-wa, bu-rringkina-murrumanja ngayuwa aduwaba Neningikarrawara iya Jesus Christ akwa ngawa Neningikarrawara-langwa warnikumamurikaja aburrajukwaba. Kembangirra yikuminu-wilyakina ngawa nganyangwa ayakwa ababurna-langwa ningiyengbinuma ngayuwa nungkuwa-wa. Nareka e-yengbuma ayarrkeningaba ayakwa wurrukwala-manja akwa ayarrkawarriya ayakwa wurrukwala-manja. Umba ki-yengbinama ayarrkidirrbura ayakwa wurrababurna-manja warnumamalya. ²² Nara a-wekbalyuma a-mingekilyingama warenjabawiya wurrububungkawa warningijebija. Akwa ena ngarningka. Ke-yamina-manja warnumamalya awurrariya, kembangirra nareka e-yakajuma aburruwa-manja umba k-ambilyama ngawa ningkumurndangekburna ningkeningangkawura ningkakina.

²³ Dimidi, ningkakine-ka ningki-bekinama akungwa awilyaba, umba ki-bekinama ningkakina eyukwayuwa yanda amalyirra akwurena-langwa ngalajukwaba, kajungwa kak-eningabakini-yada ningkakina, mena ningkangbilyuwadinama adadinuba. Akine-ka amalyirra akwurena-langwa ki-bekina-manja eyukwujiya ningkakina, kembangirra eningabe-ka mirrijina mulkwa-langwa.

²⁴ Wurrukwala warnumamalya kuwarriyakajungwuna-manja wurrakina

awurrariya-langwa, aburraja kembirra
wurrababurne-ka warnumamalya kuw-
eningmidinama wurrakina akina-langwa
awurrariya nara-wiya a-lekbuma nakina
nubungkawa aburruwa-wa. Umba wurrukwala
warnumamalya kuw-arriyakajungwuna-manja
wurrakina awurrariya-langwa, kembirra
nara aburraja wurrukwala eningmiduma
warenja-bawiya, umba ambaka-murra wulkwa
kuw-eningmidinama amurndakakina-langwa
awurrariya. ²⁵ Umba ebina-langwiya,
aburraja wurrukwala warnumamalya
ke-yaminama eninginingaba. Kembirra
aburraja wurrababurna warnumamalya
kuw-eningmidinama akina-langwa eningaba.
Umba akwali-yada aburraja wurrukwala
warnumamalya ke-yaminama eninginingaba
akena nara aburraja wurrukwala eningmiduma
akina-langwa. Akena amurndakakina
eninginingaba aburra-langwa nare-ka
abuwarrkajungwuma akina eningangkawura.

6

Warnikuminuwar•duwar•da-langwa

¹ Wurrukwala warnumamalya
Neningikarrawara-langwa, aburraja
wurrububungkawa narraminu-beyindanguma
angwarnda wurrukwalu-wa warnumamalya
kajungwa ka-war•deni-yada warka wurrakina-
langwa wurrububungkawa. Umba nungkwaja
nungkuwa wurra-makina enena ayakwa
nganyangwa wurrumurndakakina-manja

warnikuminuwar•duwar•da. “Nare-ka awinyambaduma nungkwurra-langwu-wa wurrububungkawa,” ki-yamina, “umba eningaba warka yikaminu-war•dena kirrakina,” ki-yamina nungkuwa aburruwa-wa. Akina ayakwa ka-makina nungkuwa, mena naramanja wurrakina a-war•duma eningaba warka, kembirra wurruminukwala warnumamalya karri-rringkiname-ka akina, akwa ke-yengbinama wurrakina ayakwa ayarrkawarriya Neningikarrawara-langwa-langwa nenimikirra akwa ngawa ena-langwa-langwa ayakwa ebina ngarr-akakirumakina-mulangwa ngakwurruwa warnumamalya-manja.

² Uмба aburraja wurrukwala wurrububungkawa warningijebija warnumamalya wurrakina. Kembirra nungkwaja nungkuwa wurra-makina ena ayakwa nganyangwa aburra-langwu-wa warnikuminuwar•duwar•da. Ki-yamina nungkuwa, “Nare-ka a-lyangkiyamama nungkwurra-langwu-wa wurrububungkawa, ‘Nganyangwa nubungkawa neningeningaba-ma nakina,’ mena narrkuwena-murriya wuburra wurrakina aduwaba. Aburraja wurrumurn-dakakina wurrububungkawa kirraminu-war•dena-murruwura warka warningijebija warnumamalya aburrajukwaba. Kembirra kirri-lyelyingminama aburruwa-manja akwa kembirra aminakina-langwa eningaba angwurra yikaminu-war•denama kirrakina warka,” ki-yamina nungkuwa wurrumurndakakinu-wa warnikuminuwar•duwar•da.

Ekikalya-langwa

ayakwa

akwa

alyangmilyangmandukwuna-langwa ayakwa

Ningkakina kembirra nungkuwa kamakinama amurndakenena ayakwa nungkwalangwa-manja warnumamalya. ³ Aburraja warningerribirra warnumamalya karrakakirumakina-manja eminiminingka ayakwa wurrukwalamanja warnumamalya, kembirra nara wurrakina a-yarrkuwilyakama akina ayakwa alyangmandukwuna ebina nenumakamura Jesus Christ ngakwurralangwa Nubungkawa aburruwa-wa. Akine-ka ayakwa ngarraku-makinama ngarnikiyama-langwa Neningikarrawara-langwalangwiya mangma. ⁴⁻⁵ Karrakakirumakina-manja ekikalya ayakwa, kembirra kamakijeyinama wurrakina, “Ningeningme-ka ngayuwa Neningikarrawara,” ke-yaminama wurrakina, akena nara. Wurrikikamarra ngawa wurrakina. Umba kamakijeyinama ngarningka wurrakina, “Ningarume-ka ngawa ningenumamalya ngayuwa,” ke-yaminama wurrakina. Akwa narri-ngayindenama kamerribeyinama wurrakina ebina-langwa ayakwa eningalyangmandukwuna-malangwa. Awurrariye-ka akina, mena keyakwujamajeyinama wurrakina akwa kamakijeyinama awurrariya-baba ayakwa. Akwa kembirra kamini-ngekburakajeyinama awurrariya ayakwa mangma-murra akwa ngawa edirra-murra. Wurrumurndakakineka warnumamalya nara arakba engkirikuma alyangmandukwuna-wa ayakwa Neningikarrawara-langwu-wa, mena mangma

aburra-langwa num-arriyadinu-murrubaba makina. Na-lyangkiyaminama wurrakina, “Ki-likaja-manja ngayuwa Neningikarrawara-langwa-manja mamurukwa, kembirra kumenama-ka ngayuwa aruma angwarnda,” keyaminame-ka wurrakina.

⁶ Amandangwa nungkwaja ki-likaja-manja ngawa Neningikarrawara-langwa-manja mamurukwa, kembirra ningkiyekirrerre-ka ningkakina. Ki-yekirreridinama wuburra laka ningkuminarume-ka angwarnda. Akena nara ningkakina a-ngayinduma ngawa ngarningka akwala umba ki-yaminama, “Ngawa arakba.” Wulkwa kembirra kiyekirreridinama angwurra ningkakina.

⁷ Ngarrabu-rukwularrijuwa-manja ngakwurra-langwa wurrirndirndirrka ngakwurruwa enena-manja angalya, amiyambene-ka ngarruwilyakama ngakwurraja? Nara ngawa-da! Ngarri-rukwularrinuma ngarrurumungkwur•da ngarningamurndakijika-ma ngarna. Umba aki-jungwuna-manja ngarna, amiyambene-ka aku-wilyakinama ngakwurruwa-manja enena-langwa angalya? Nara ngawa-da. ⁸ Umba aninga akwa dumbala aku-wilyakina-manja ngarna enena-manja angalya aduwaba, akina ngawa.

⁹ Umba aburraja wurrukwala warnumamalya karri-ngayindena-murrumurra wurrakina warniki-rndirrkiki-yada ababurna karrumayuwarnama muwurrariya mamurukwa. Amurndakakina-bina awurruwurrariya enubuwakida aburra-langwa-manja mangma amurndakibina karraku-kwudirrkinama

wurrakina awurrariya-wa. Ambaka-murra karri-lyumadikinama ababurna-langwa akwa awurrariye-ka ngalaja aburra-langwa ka-ngekburakajungwunama akina. ¹⁰ Akine-ka ayakwa yirra-makama nganja nungkuwa-wa, mena wurribina warnumamalya karri-ngayindena-manja wurrakina angwurra ababurna angwarnda, kembirra eminiminingka awurruwurrariya ka-ngekburakajungwunama aburra-langwa. Aburraja wurrukwala warnumamalya narruma-lalikama arakba Neningikarrawara-langwa mamurukwa, narri-ngayindangu-mulangwa angwurra wurrakina ababurna angwarnda. Kembirra aduwaba nuw-ambilyame-ka wurruwerrikawarriya ngawa wurrakina, wuburra laka nawerridadijungwunama wurrakina angandinga-murra lyelyinga yukwudukwuda-manja.

Eningarija-langwa ayakwa Bawula-langwa Dimidi-wa

¹¹ Umba nungkwaja Neningikarrawara-langwa ningkenumamalya ningkakina. Kembirra nare-ka e-yamama amurndakibina awurruwurrariya yirra-maka-mulangwa ngayuwa nungkuwa-wa. Umba eningaba ki-yaminjaminama ningkakina. Ki-likajama ngawa ningkakina Neningikarrawara-langwa-manja mamurukwa, akwa nare-ka angwanjuma. Akwa ningkuwerrikidirbura ngawa ki-likajama ningkakina akwa ki-lyinginama angwurra akuwerrikambilyinga akwa ngawa akwulyelyingma. Akwa ngarningka

ningkumurndamurndirra ki-likajama ngawa ningkakina warnumamalya-manja.

¹² Ngakwurraja ngarribina Neningikarrawara-langwa ngarnumamalya, wuburra laka akakwuljenja ak-angkarrinama ngarna. Ak-akwuleyina-manja ngakwurruwa ngarnumamalya, nara a-ngwanjuma errikerruma, umba angwurra ak-angkarrinama ngarrakina. Nara ambaka ngarrakina ak-akburrangarna-langwa Neningikarrawara-langwa angalya. Kemberra nungkwaja ki-likajama ngawa Neningikarrawara-langwa-manja mamurukwa ningkakina, yanda-langwa k-akburranginama ningkakina Neningikarrawara-langwa angalya. Kemberra yakwujina ngawa k-ambilyama ningkeningangkawura. Eneja nakina Neningikarrawara ngin-ardijuwama nungkuwa enuwa-wa kajungwa enuwa-manja k-ambilyi-yada ningkeningangkawura ningkakina. Akwa akini-yada ngawa ngin-ardijuwa-manja Neningikarrawara enuwa-wa ningkakina, ningkarra-makama wurrababurna-manja warnumamalya ningku-werrikambilyumulangwa Neningikarrawaru-wa ningkakina.

¹³ Eneja Neningikarrawara n-engkirrikenume-ka nakina amurndakibina ayakwa ababurna-langwa yirra-makama ngayuwa nungkuwa-wa. Nakina-bina ni-ngengkuwangajiname-ka aduwaba ababurna-langwa akina. Eneja Jesus Christ n-engkirrikenuma enejukwaba akinu-wa ayakwa nganyangwu-wa. Nakina-bina numarngba ni-yengbinuma alyangmandukwuna ayakwa Neningikarrawara-langwa-langwa

nibinu-wa nubungkawa Bandiyija Baliduwawa. Kemberra akina-langwa yirra-makinama ngayuwa aduwaba nungkuwa-wa ¹⁴ nare-ka a-yarrkuwurruma Neningikarrawara-langwa ayakwa umba kinumini-yarrkuwarakina akina yanda-langwa nakina Nubungkawa Jesus Christ kini-lawurradinama yangkwurrangwa. ¹⁵ Nakine-ka Nubungkawa Jesus Christ kini-lawurradinama nakina yangkwurrangwa mena Neningikarrawareka ni-lyangkuwerribikajungwunuma arakba neniki-larrka-langwa nakina. Umba ngambiyade-ka Jesus Christ kini-lawurradinama nakina? Ngarningbale-ka ngarna. Umba eneja Neningikarrawara nuwilyaba-ma neningma nakina. Neningikarrawara nakina nuwilyabama Nubungkawa nenumamalya. Akwa nubungkawadinama nakina warningerribirra-manja wurriyukwayuwa wurrubungkawa wurrababurna-manja. Nare-ka wurribina wurrukwala wurrubungkawa wurringbuda wuburra enuwa. ¹⁶ Enuwa yimbukwa nara a-jungwuma nakina, umba n-ambilyama neningangkawura ngawa alarradada-manja. Akine-ka alarradada na-kwulyarriyinama ngawa. Akwa nara a-likama ngakwurraja ngarningerribirra ngarnumamalya yenjerrikina Neningikarrawaru-wa akwudangwa. Nara wurribina wurrukwala keni-rringka-langwa nakina arakburakba-kiya-wiya-langwa yanda-langwa aduwaba, akwa ngakwurrajukwaba aduwaba nara nakina a-rringkama ngarnada. Kemberra ngarrababurna-langwa

ngenu-werrikiyangmarngkwajinama nakina aduwaba. Akwa enu-bungkawadina nakina ngakwurruwa-manja aduwaba akwa angkawura. Amandangwa.

¹⁷ Nungkwaja ningkakina wurra-makina wurruminarumuruma angwarnda warnumamalya enena ayakwa nganyangwa. Ki-yamina ningkakina aburruwa-wa, “Nareka a-ngkweningabakajungwuma, akwa nara engkirrikuma karningangkawura amurndakijiku-wa ebina kuw-arriyadina-murruwa enena-manja angalya. Umba yiku-werrikambilyama ngawa kirrakina nuwilyabamurra-manja Neningikarrawara umba nara akwala. Nakine-ka Neningikarrawara numekba akwa ngarrenu-wekbilyenama eninginingaba eningerribirra kajungwa ngarriyekirrerra ak-ambilyi-yada ngakwurruwa ngarnumamalya,” ki-yamina ningkakina wurrumurndakibinu-wa wurruminarumuruma angwarnda warnumamalya. ¹⁸ Akwa ngarningka wurra-makina aburruwa-wa amurndakenena ayakwa. “Karningaba wurr-ambilya wurrukwala-manja warnumamalya,” ki-yamina. Akwa “Yiki-lyangmurukweyina yiki-yaminjamina ngawa eminiminingka eninginingaba. Akwa yiku-mekbadina akwa yiki-larrmburrena yik-awurkeyina eningerribirra nungkwurra-langwa kirrakina,” ki-yamina nungkuwa wurruwurrakinu-wa wurruminaruma angwarnda warnumamalyu-wa. ¹⁹ Ke-yamina-manja akina, kembirra karri-larrngkwaburrenama wurrakina

ababurne-ka eninginingaba amurndakibina Neningikarrawara kenu-kwunama ena-langwa-manja angalya abalkaya ambakiyada. Aminakina-langwa kembirra nakine-ka Neningikarrawara kenu-kwunama amamalya akwanenibika eningaba aburruwa-manja.

20-21 Nungkwaja ningkakina ki-yarrkuwilyakinama engkinyungwurra ngawa ababurna-langwa ayakwa alyangmandukwuna, amurndakibina nuw-eningmidinama Neningikarrawara-langwa warnumamalya. Ki-yarrkakwurrajinama akina kajungwa nari-yada wurrukwala warnumamalya awarrukwajuma akina. Aburraja wurrukwala warnumamalya ne-yaminama, “Wulkwa amurndakakina ayakwa yirrakakiruma yarna alyangmilyangmandukwuna,” ne-yaminama. Nara nungkwaja engkirrikuma enubuwakiduwawa ayakwa ayarrkiyarrkawarriya-wa ne-yengbina-murruwa akwa ne-beyina-murruwa. Wurrakine-ka warnumamalya narrumayuwarnama muwurrariya mamurukwa akwa narri-lyumadikama amurndakibina ayakwa alyangmandukwuna nuw-eningmidinama Neningikarrawara-langwa warnumamalya.

Nganja ningeni-ngayindenama ngayuwa Neningikarrawara kinu-marngkirradinama nakina nungkuwa-manja akwa ngawa wurrababurna-manja warnumamalya wurribina nuw-ambilya-murrumanja nungkuwa-manja akina-manja angalya ningkambilya-murrumanja nungkuwa.

Ena ngawa-da.

Anindilyakwa Bible
Portions of the Holy Bible in the Anindilyakwa
language of Australia

copyright © 2019 Bible Society of Australia

Language: Anindilyakwa

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 27 May 2022

353fd10f-41bb-5083-824e-1419c6ac6abc